

Kako sestaviti veljavno oporoko

Kazalo:

1. Hitri pregled

Kaj je oporoka?
Kaj je vsebina oporoke?
Kdo lahko napravi oporoko?
Kakšna mora biti oporoka, da je veljavna?
Katere so možne oblike oporoke?
Kaj se zahteva od oporočitelja?
Kdo je lahko priča?
Kakšna je vloga prič?
Kdo lahko deduje?

2. Postavite pravno vprašanje

3. Izkušnje posameznikov

4. Pet najpogostejših vprašanj

5. Nasveti strokovnjakov

6. Dokumenti, ki jih potrebujete v postopku

7. Bodite redno informirani

8. Pravna praksa

9. Ali ste vedeli ... ?

10. Koristne povezave

11. Slovar

12. Predpisi s tega področja

13. Delite ta e-Priročnik s prijatelji

14. Ta priročnik so omogočili

Potrebujete pravni nasvet?

1. Hitri pregled

Kaj je oporoka?

Oporoka je izjava oporočitelja o tem, kako naj bo njegovo premoženje razdeljeno po smrti. Za njeno veljavnost ni potrebno soglasje osebe, ki se ji namenja določena korist. Njena velika prednost je, da se lahko prekliče deloma ali v celoti.

To pomeni, da napravljena oporoka ne zavezuje dokončno, ampak je njeno vsebino mogoče kadarkoli spremeniti, dopolniti, preklicati: z novo oporoko, z izjavo, da se oporoka preklicuje, lahko pa tudi z zavestnim uničenjem oporoke.

Kaj je vsebina oporoke?

Oporočitelj v oporoki določi, kako naj bo njegovo premoženje, ki ga bo imel v trenutku smrti, razdeljeno in komu bo pripadlo. To pomeni, da oporočitelj v oporoki razpolaga s premoženjem, ki ga bo imel ob smrti. Oporočitelj v oporoki navadno določi enega ali več dedičev.

e-obrazec:

Oporoka ([kliknite tu](#))

POZOR!

Oporoka v času življenja oporočitelja nima nobenega učinka in oporočitelj do svoje smrti s premoženjem lahko upravlja in razpolaga, kot želi..

Kdo lahko napravi oporoko?

Oporoka je strogo osebna, kar pomeni, da njeno vsebino lahko določi zgolj in samo imetnik premoženja, ki je predmet oporoke.

Zahteva se, da mora je oporočitelj star vsaj 15 let in da je razsoden. Sposoben mora biti razumeti pomen oporoke in njene posledice. To se presoja v vsakem konkretnem primeru posebej. Oporoka, ki jo napravi nekdo, ki ne izpolnjuje teh pogojev (15 let in razsodnost), je neveljavna.

Potrebujete pravni nasvet?

Kakšna mora biti oporoka, da je veljavna?

Veljavno oporoko je mogoče napraviti le v eni izmed oblik, določenih z zakonom in pod pogoji, ki so zakonsko urejeni.

POZOR!

Oporoke ni možno sestaviti na poljuben način, ampak za to obstajajo določbe v zakonu (Zakon o dedovanju), ki jih je potrebno strogo upoštevati.

e-obrazec:

Oporoka ([kliknite tu](#))

Poglejmo, kaj je tisto, kar določa zakon, in v katerih oblikah je mogoče napraviti pravno ustrezno oporoko.

Katere so možne oblike oporoke?

LASTNOROČNA oporoka

Oporoka mora biti napisana z **lastno roko** in **lastnoročno podpisana**.

POZOR!

Oporoka, napisana na pisalnem stroju ali na računalniku in natisnjena, ali oporoka, napisana s tujo roko, NE ustreza in je neveljavna!

Tuja oseba lahko pomaga voditi roko oporočitelju (npr. oporočitelju se starostno tresejo roke).

Ni pomembno, s čim se piše, na kakšen material in v katerem jeziku.

Podpis mora vsebovati osebno ime, zadostuje samo ime ali samo priimek, vzdevek ali oznaka družinskega razmerja (npr. »tvoj oče«), vendar mora biti iz podpisa razvidno, kdo je oporočitelj.

Priporočljivo je označiti kraj in datum sestave oporoke, vendar to ni pogoj za njeno veljavnost.

e-obrazec:

Oporoka ([kliknite tu](#))

Potrebujete pravni nasvet?

PISNA OPOROKA PRED PRIČAMI

Ni pomembno, kdo jo sestavi in kako je napisana; na pisalni stroj, računalnik, s tujo roko ali kako drugače.

Pomembno je, da:

- oporočitelj sestavek (listino), ki ga je napravil nekdo drug, lastnoročno podpiše v navzočnosti dveh prič in
- hkrati izjavi, da je to njegova oporoka in
- se priči podpišeta na sami oporoki.

POZOR!

Ta tri dejanja so ključna pri pisni oporoki pred pričami in se **morajo opraviti sočasno!**

Kaj se zahteva od oporočitelja?

Poleg splošnih pogojev – 15 let in razsodnost – mora oporočitelj znati brati in pisati v jeziku, v katerem je napisana listina, torej oporoka.

POZOR!

Za veljavnost oporoke ni potrebno, da jo oporočitelj po tem, ko je bila zapisana, dejansko tudi prebere.

e-obrazec:

Oporoka ([kliknite tu](#))

Kdo je lahko priča?

Priča je lahko polnoletna oseba, ki ji ni odvzeta poslovna sposobnost in ki zna brati in pisati.

Kakšna je vloga prič?

Za priči ni potrebno, da poznata vsebino oporoke, njuna vloga je, da vesta za avtentičnost oporočiteljevega podpisa in njegove izjave, da je sestavek njegova oporoka, in da ti dejstvi lahko potrdita.

Potrebujete pravni nasvet?

SODNA OPOROKA

Ta vrsta oporoke se napravi v sodelovanju z okrajnim sodiščem.

Oporočitelj ustno izjavi svojo poslednjo voljo pred sodiščem, ki jo natančno zapiše v zapisnik.

Pri sodni oporoki obstajata dve različici:

1) Oporočitelj zna brati in pisati;

Tu oporočitelj sam prebere sestavek, ki ga je sodišče napisalo na podlagi njegove ustne izjave, in ga podpiše.

Sodišče potem potrdi, da je oporoko oporočitelj prebral in podpisal. To sodišče overi s svojim podpisom.

2) Oporočitelj ne zna brati in pisati:

V tem primeru sta potrebni 2 prič. V njuni navzočnosti sodišče oporočitelju prebere oporoko, ki jo je sestavilo po njegovi izjavi. Oporočitelj v navzočnosti prič izjavi, da gre za njegovo oporoko, in jo podpiše ali napravi ročno znamenje.

Na oporoko se podpišeta obe prič.

Pri sodni oporoki morata prič poleg pogojev za sodelovanje pri zgoraj opisani pisni oporoki razumeti jezik, v katerem je oporoka napravljena.

NOTARSKA OPOROKA

Oporoka se lahko sestavi tudi v obliki notarskega zapisa, v sodelovanju z notarjem.

Napravi se lahko na dva načina:

1) Oporoko sestavi notar na podlagi ustne izjave oporočitelja (podobno kot pri sodni oporoki).

V tem primeru je potrebna prisotnost dveh zapisnih prič. Priči morata biti polnoletni, pismeni in morata obvladati uradni jezik. Prisotnost je obvezna vsaj takrat, ko notar bere zapis in ko ga oporočitelj podpiše. Priči morata oporoko podpisati.

Notar, ki mu gre kakršnakoli korist iz oporoke, NE SME sestaviti oporoke v obliki notarskega zapisa.

2) Oporoko sestavi oporočitelj sam in jo notarju predloži v potrditev.

Za drugo vrsto notarske oporoke je potrebna le potrditev notarja. Sestavek, ki ga oporočitelj sam napravi in predloži notarju, mora po zunanji obliki ustrezati notarski listini ter zahtevam notarskega zapisa glede imen, vsebine izjave, datuma in podpisov. Tu priče niso potrebne.

Več: Zakon o notariatu (ZN) ([kliknite tu](#))

Potrebujete pravni nasvet?

Poznamo še nekatere druge vrste oporok:

OPOROKA SESTAVLJENA V TUJINI:

Državljanu RS, ki je v tujini, jo po njegovi ustni izjavi sestavi konzularni predstavnik ali diplomatski predstavnik RS, ki opravlja konzularne posle.

MEDNARODNA OPOROKA

IZREDNE OPOROKE:

Oporoke, ki so veljavne le v primeru izrednih razmer (poplave, potres, epidemija, vojni dogodki, nesreča, nenadno poslabšanje zdravja, ...) in so časovno omejene.

- Oporoka, sestavljena na slovenski ladji ali letalu
- Vojaška oporoka
- Ustna oporoka; potrebni sta 2 priči

Odločitev o tem, kateri način sestave oporoke boste izbrali, je vaša. Pazite, da se strogo držite zakonskih določil, ki so predstavljena zgoraj.

Kdo lahko deduje?

Deduje lahko vsak, ki je živ v trenutku oporočiteljeve smrti. Izjemoma lahko deduje še nerojen a že spočet otrok, vendar pod pogojem, da se rodi živ.

Pravne osebe lahko dedujejo, a le na podlagi oporoke.

Dediči lahko na podlagi oporoke dedujejo vse oporočiteljevo premoženje ali le njegov del.

POMEMBNO!

Zakon ne določa, da mora biti dedič striktno poimensko določen, ampak dopušča možnost, da oporoka vsebuje samo podatke, na podlagi katerih se da ugotoviti, kdo je dedič.

Primer: »Dedujejo naj vsi dediči, razen brata.«

POZOR!

Dedič z dedovanjem ne pridobi le koristi iz premoženja oporočitelja, ampak odgovarja tudi za oporočiteljeve dolgove, ki jih je ta imel ob smrti.

Za dolgove odgovarja le do višine podedovanega premoženja.

Poleg dedičev lahko oporočitelj določi tudi volilnojemnike. To so osebe, ki jim zapustnik ne nameni celotnega premoženja oziroma določenega dela premoženja, ampak le posamezno korist ali posamezno stvar (npr. avto, kolo, ...).

Volilnojemnik praviloma ne odgovarja za oporočiteljeve dolgove, razen če je to v oporoki posebej določeno.

Oporočitelj v oporoki lahko naloži določeno dolžnost tistemu, ki mu kaj zapušča.

Primer: »Moj dedič naj poskrbi za dostojen pogreb.«

Potrebujete pravni nasvet?

2. Postavite pravno vprašanje

Imate pravno vprašanje? Postavite ga na portalu MojMaliPravnik.net ([kliknite tu](#)).

3. Izkušnje posameznikov

"Čeprav imam šele 50 let, sem se sam s pomočjo spletnega obrazca lotil sestave oporoke. Nikoli ne veš kdaj in kje se ti lahko kaj pripeti. Vsebine oporoke nisem nikomur kazal in jo hranim na sodišču, da je ne more nihče prebrati pred mojo smrtjo."

M.L. iz Celja

"Oporoko sem se lotil sestavljati sam, dne, ko sem šel v pokoj. Najtežje je bilo določiti komu naj kaj pripade. Napisano sem odnesel notarju, da mi jo je overil. Do prejšnjega tedna sem jo hranil doma v sefu. Danes pa se v novi verziji (sem jo spremenil in ponovno overovil) hrani pri notarju."

A.M. iz Jesenic

"K sestavljanju oporoke me je napeljalo to, da je že moja hčerka sestavljala oporoko. Vse o tem, kako jo sestaviti in kako jo hraniti, mi je povedal hčerka, ki je vse te informacije dobila preko računalnika."

F.G. iz Ptuja

Potrebuje pravi nasvet?

4. Pet najpogostejših vprašanj

Ali lahko z oporoko razdelim tudi premoženje, ki sedaj še ni moje, bo pa moje ob moji smrti?

Za dedovanje je pomembno, da ima učinek šele ob zapustnikovi smrti. To pomeni, da v času zapustnikovega (oporočiteljevega) življenja ni pomembno, kakšno je njegovo premoženje, saj se deduje le premoženje, ki je njegovo ob smrti. Zato oporočitelj lahko v oporoki nakloni premoženje, ki še ni njegovo, saj je za dedovanje pomembno le, da je v njegovi lasti ob smrti. Če premoženje, ki ga je naklonil z oporoko, do njegove smrti ne postane njegovo, ga dediči seveda ne morejo dedovati, kar pa v ničemer ne vpliva na veljavnost oporoke.

Ali lahko po napravi oporoke prodam vse svoje premoženje ali njegov del?

Če se po napravi oporoke razpolaga s premoženjem, ki je bilo predmet oporoke (se ga proda), se šteje, da je bila naklonitev tega premoženja preklicana. Torej vsako kasnejše razpolaganje s premoženjem, ki je z oporoko naklonjeno določeni osebi, pomeni preklic te naklonitve.

Kako lahko z oporoko dosežem, da moj sin, s katerim se ne razumem, ne bo nič podedoval po meni?

Popoln preprečitev dedovanja sina je mogoča z razdedinjenjem. Za to morajo obstajati zakonsko določeni pogoji.

Za več informacij o razdedinjenju glejte pravni e-priročnik Najpomembnejše informacije o dedovanju.

Ali lahko z oporoko določim, kdo naj bodo dediči mojih dedičev?

Ne, taka določba v oporoki je neveljavna. Dovoljeno je zgolj določiti, kdo naj bo dedič, v primeru, da postavljeni dedič ne deduje (umre pred oporočiteljem, se odpove dedovanju itd.).

Kako se bo delilo moje premoženje, če ne napišem oporoke?

Če oporoki ni, se deduje po pravilih, ki jih določa Zakon o dedovanju (nastopi t.i. zakonito dedovanje).

Potrebujete pravni nasvet?

5. Nasveti strokovnjakov

"Pri pisanju oporoke se je potrebno zavedati, da so oporočiteljevi nujni dediči (potomci, starši, zakonec, zunajzakonski partner) vedno upravičeni do dedovanja dela njegovega premoženja, ne glede na to, ali v oporoki so ali niso omenjeni. To je njihova zakonska pravica, ki je z oporoko ni mogoče omejiti, razen če obstajajo razlogi, ki dovoljujejo razdedinjenje dedičev. Res pa je, da morajo nujni dediči izrecno zahtevati nujni delež, saj ga sodišče ne upošteva po uradni dolžnosti."

Eva Šekli Jamnik, odvetnica, Carmen Dobnik in odvetniki

"Hranjene in zapečatenе oporoke ni mogoče odpreti in izvesti delitve premoženja že v času oporočiteljevega življenja. Ta miselnost je zakoreninjena v glavah mnogih, a je napačna, saj se dedovanje lahko izvede šele s smrtjo oporočitelja in nikakor ne prej."

Maruša Dobrovoljc, INform, pretok znanja d.o.o.

"Ko razmišljajte, kje boste oporoko hranili, vam priporočam, da jo hranite na sodišču, pri notarju ali pri odvetniku. Za to boste sicer nekaj plačali, vendar bo oporoka tam najbolj varna. Oporoko pa se lahko priglasi tudi v centralni register oporok, ki ga vodi Notarska zbornica Slovenije. Če je oporoka vpisana v navedeni register, je nedvomno evidentiran njen obstoj in je tudi znano, kje se oporoka nahaja. Če vam oporoko kdo odtuji ali uniči, je potrebno napisati novo (velja vedno tista, ki je novejšega datuma). Odtujitev ali uničenje pa je smiselno prijaviti tudi policiji, saj je to kaznivo dejanje."

Mateja Maček, odvetnica

6. Dokumenti, ki jih potrebujete v postopku

Pametni e-obrazci so posebej prilagojene spletne "predloge", s pomočjo katerih **hitro** in **enostavno izdelate željeni pravni dokument**.

Program simulira pogovor z odvetnikom. Vi **vnesete konkretne podatke**, e-obrazec pa na podlagi teh podatkov **izdela in prilagodi Vaš dokument**.

Rezultat je dokument, ki je **vsebinsko prilagojen Vaši konkretni situaciji** in **pripravljen za takojšnjo uporabo**.

e-obrazci:

Oporoka ([kliknite tu](#))

Potrebujete pravni nasvet?

7. Bodite redno informirani

Bodite redno informirani o pravnih zadevah! Za brezplačno registracijo [kliknite tu](#).

Dvakrat mesečno boste na vaš e-poštni naslov prejeli koristne nasvete, obveščeni boste o pomembnih zakonodajnih spremembah (v obliki aktualnih novic) in zanimivih primerih iz prakse.

Nepoznavanje prava škoduje, zato bodite obveščeni o vseh aktualnih zadevah!

Da, želim biti brezplačno informiran ([kliknite tu](#)).

8. Pravna praksa

- Podatki o dedičih morajo biti v oporoki tako določni, da je mogoča njihova identifikacija.
- V primeru ko nastane dvom o vsebini oporoke – kako je oporočitelj želel razdeliti premoženje, se daje prednost zakonitemu dedovanju.
Torej, če je oporoka nejasna in ni možno ugotoviti kaj je oporočitelj s oporoko želel, dedujejo zakoniti dediči in ne oporočni.
- Za lastnoročen podpis na oporoki je šteti tudi lastnoročen podpis oporočitelja, ki ni čitljiv in je lahko tudi parafa.
- Kadar je poslednja volja izražena v pismu, ki ga je oporočiteljica napisala lastnoročno in na koncu podpisala »vaša mama«, potem tako pisanje predstavlja veljavno oporoko, čeprav v podpisu ni imena in priimka, niti naslova oporočiteljice.
- Pisna oporoka pred pričami, na kateri je le ročni znak in ne podpis oporočitelja, ni veljavna. Če stranka uveljavlja neveljavnost takšne pisne oporoke, sodišče ne sme presojati ali je ta oporoka veljavna kot ustna
- Ni potrebno, da je preklic oporoke izjavljen v isti obliki, kot jo ima oporoka.

9. Ali ste vedeli ... ?

Kaj se zgodi, kadar ni oporoke?

V primeru, ko zapustnik ne napravi oporoke ali je ta neveljavna, nastopi zakonito dedovanje. To pomeni, da premoženje dedujejo tisti dediči, ki jih določa zakon. Najprej dedujejo zapustnikovi potomci in njegov zakonec (prvi dedni red). Če teh ni, se upošteva drugi dedni red, kjer deduje zakonec skupaj z zapustnikovimi starši in njihovimi potomci (bratje in sestre zapustnika). V primeru, ko ni niti teh dedičev, dedujejo zapustnikovi dedni in babice in njihovi potomci (strici in tete oziroma bratranci in sestrične zapustnika).

Več o zakonitem dedovanju: **Najpomembnejše informacije o dedovanju** ([kliknite tu](#))

Kdo dobi zapustnikovo premoženje, če ni dedičev?

Premoženje pripade Republiki Sloveniji, ki se temu ne more odpovedati.

Potrebuje pravn nasvet?

Kako je v primeru, ko oporočitelj v oporoki razpolaga le z delom svojega premoženja?

Preostalo oporočiteljevo premoženje, ki ni predmet oporoke, dedujejo zakoniti dediči po pravilih, ki jih določa Zakon o dedovanju.

Imenovanje dediča se ne sme prepustiti drugi osebi.

Dovoljeno je, da oporočitelj v oporoki navede samo podatke, na podlagi katerih je mogoče jasno ugotoviti, kdo je dedič.

Ni mogoče določiti dediča svojemu dediču.

Potrebujete pravni nasvet?

10. Koristne povezave

Spletna izdelana pravnih dokumentov - Informiran.si
MojMaliPravnik.net

Brezplačni pravni e-Priročniki
Pravni članki in nasveti

11. Slovar

Oporoka; enostranski pravni posel, s katerim oporočitelj določi, kako bo njegovo premoženje razdeljeno po njegovi smrti. Kadarkoli jo je mogoče preklicati.

Oporočitelj; oseba, katere premoženje preide na neko drugo osebo na podlagi oporoke, s katero je razpolagal svojim premoženjem.

Zapuščina; celoten sklop zapustnikovih premoženjskih pravic in obveznosti, ki se v skladu z zakonodajo lahko dedujejo.

Dedič; oseba na katero preide zapustnikovo premoženje.

Sodedič; zapuščino lahko deduje več oseb – sodedičev. Vsak dedujejo del celotne zapuščine.

Voliljemnik; oseba, ki ji oporočitelj v oporoki nameni le posamezno korist (pravico ali stvar). Praviloma ne odgovarja za zapustnikove dolgove, razen če je to v oporoki posebej določeno.

Izvršitelj oporoke; oseba, ki jo oporočitelj v oporoki določi, da bo skrbela za zapuščino, za plačilo dolgov, volil in sploh za to, da se bo oporoka izvršila, kakor je želel oporočitelj. Določena oseba te dolžnosti ni dolžna sprejeti.

Substitut; oseba, ki ji oporočitelj v oporoki nameni svoje premoženje za primer, če prvotni dedič ne bi dedoval.

12. Predpisi s tega področja

- Zakon o dedovanju (ZD) ([kliknite tu](#))
- Zakon o dedovanju kmetijskih gospodarstev (ZDKG) ([kliknite tu](#))
- Zakon o notariatu (ZN) ([kliknite tu](#))
- Pravilnik o centralnem registru oporok ([kliknite tu](#))
- Obligacijski zakonik (OZ) ([kliknite tu](#))

Potrebujete pravni nasvet?

13. Delite ta e-Priročnik s prijatelji

Deli na Facebook-u

Deli na twitter-ju

Pošlji po e-pošti

Povežite se z nami:

14. Ta priročnik so omogočili:

Potrebujete pravni nasvet?

Pooblaščen oseb za varstvo podatkov

GDPR outsourcing

JK Group - vaš GDPR
outsourcing partner

GROUP
IT LAW FIRM